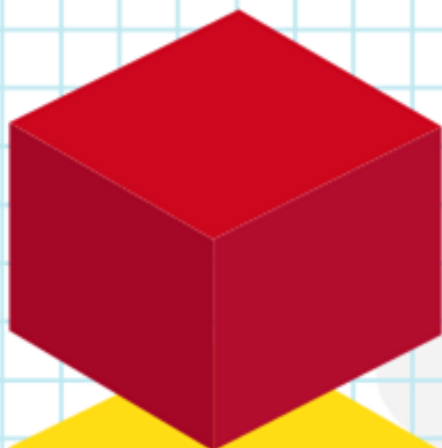

RÖD
Svårvärderad nytta

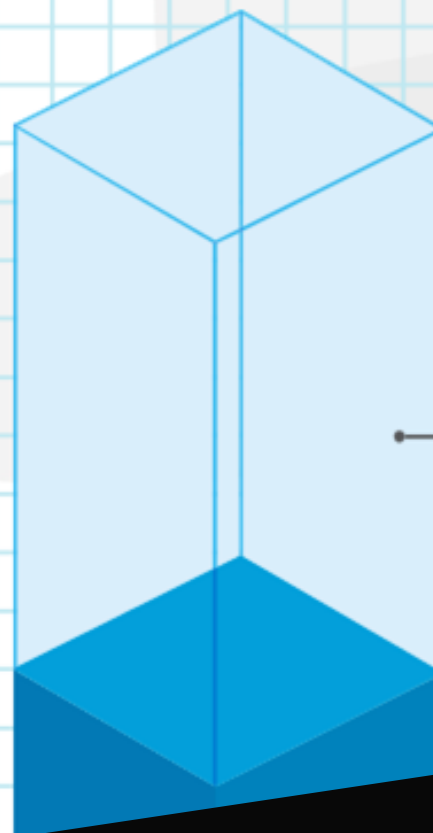
GUL
Indirekt nytta

GRÖN
Direkt nytta

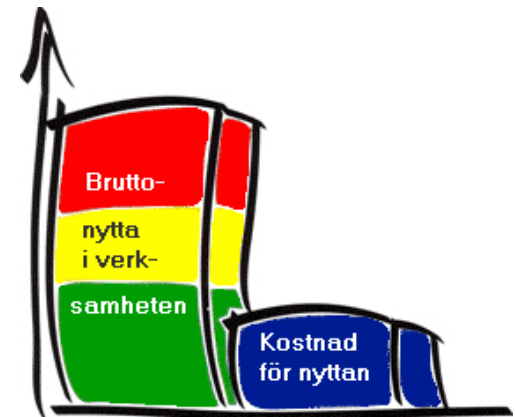
NETTONYTTA

Öka nyttan med PENG!
Jenny Carlstedt

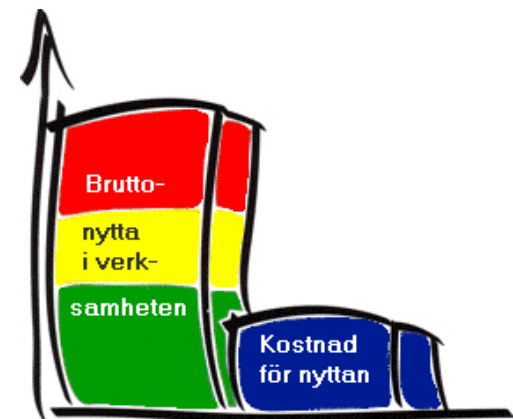
Unikt med PENG-modellen:

- **Värderar även mjuka och svåra nyttor**
- Enkel
- Lättkommunicerad
- Trovärdig

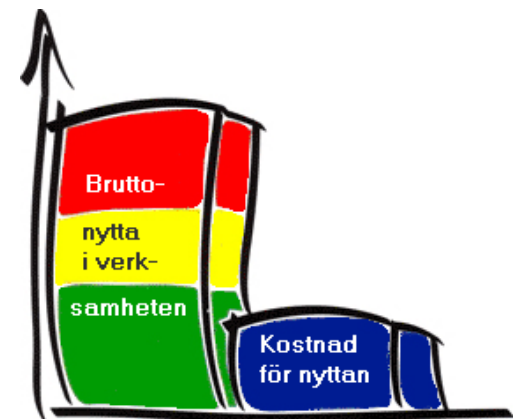
Varför PENG-analysera?

- Hur stor är/blir nyttan?
- Vad består den av?
- Vad är viktigt att genomföra?
- Är "vi" överens om vad som skapar nytta?
- Kan nyttan ökas?
- Hur ska vi säkerställa nyttan?
- Hur stor är hela kostnaden för nyttan?

När PENG-analys?

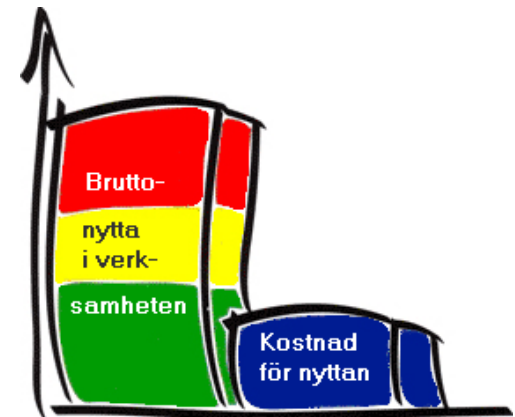
- Helheten i verksamheten
- Alla typer av investeringar
- Bättre så tidigt som möjligt
- När ”mjuka” nyttor finns
- För bättre genomförande

Hur genomförs PENG?

- Förberedelsemöte/samtal med uppdragsgivaren
- 3-4 halvdagar, helst under en kalendermånad
- 5-8 verksamhetskunniga personer ska delta

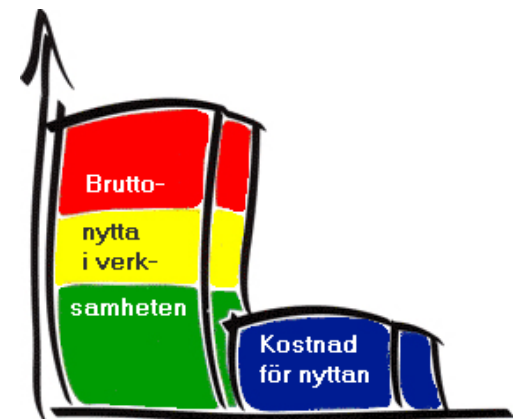
FÖR-PENG

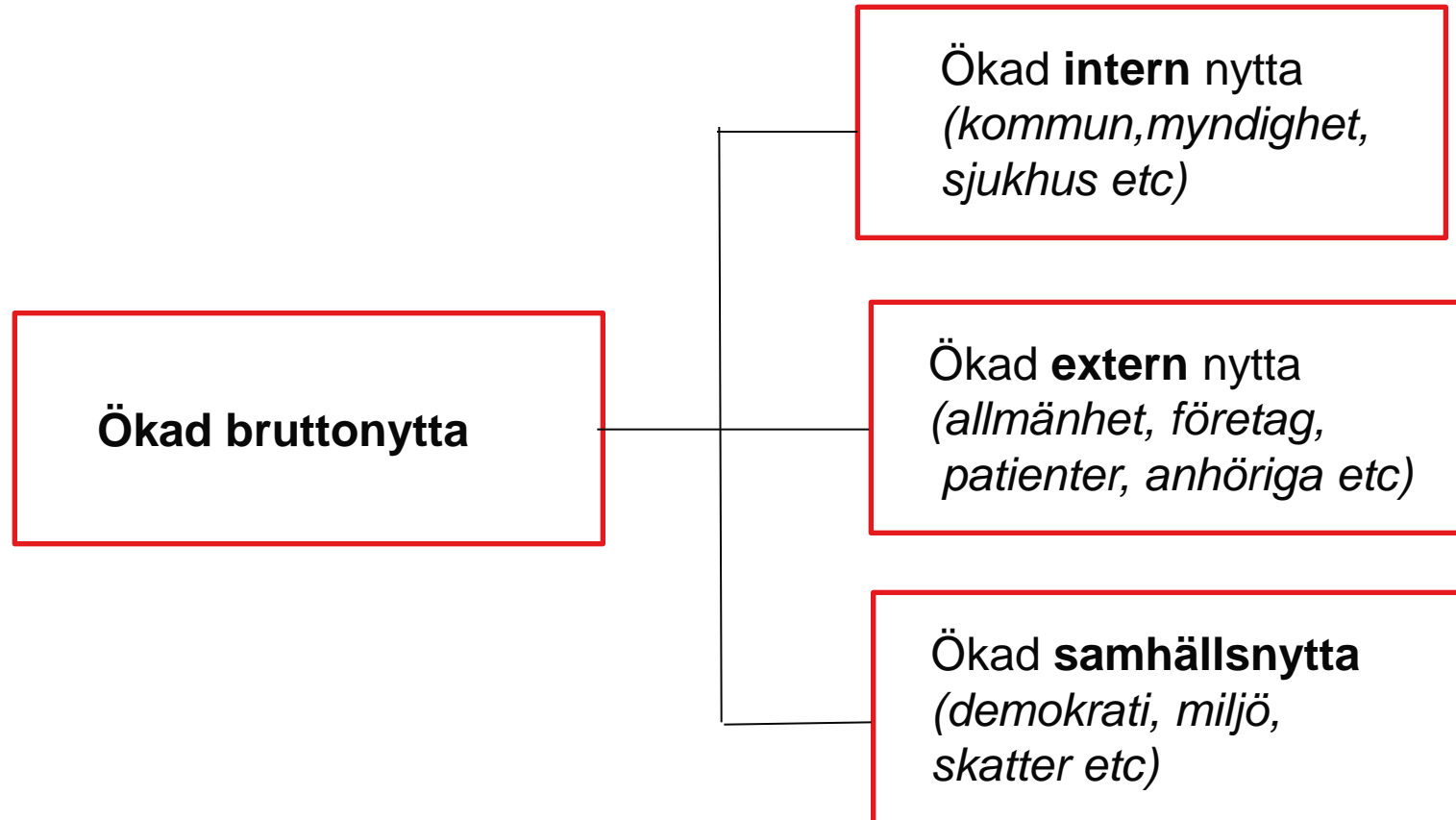
Identifiera nyttor

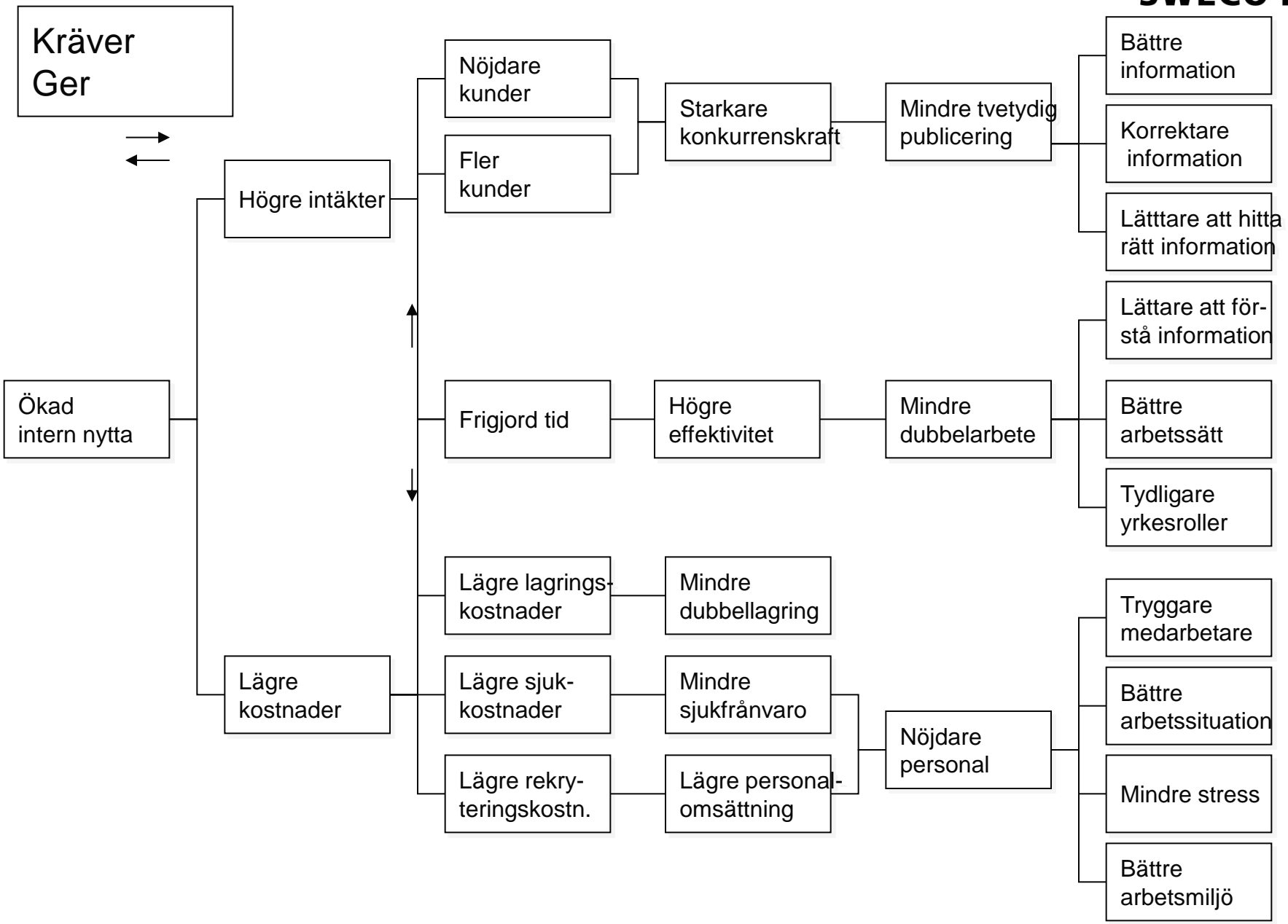
Brain Storming; strukturerad

- ❑ **Vilka nyttor kan vi** (se till att) **erhålla** i om förändringen/-investeringen?
- ❑ **Glöm ej** möjlig process-utveckling, organisations-översikt och kompetens-utveckling

Nyttostruktur: offentlig verksamhet

Resultat av en nyttovärdering

Synliga resultat

- Nyttostapel
- Nyttostruktur
- Dokumentation av värderingarna
- Hindersanalysen
- Hemtagnings-ansvar/projekt

Osynliga resultat

- Förstärker samsynen om vad som ökar nyttan
- Förbättrar kommunikationen mellan verksamhet och IT
- Hjälper deltagarna att förbättra verksamheten

Ombyggnation för att locka nya hyresgäster

Högre hyresintäkter

Bättre affärer för hyresgästerna

Lägre kostnader

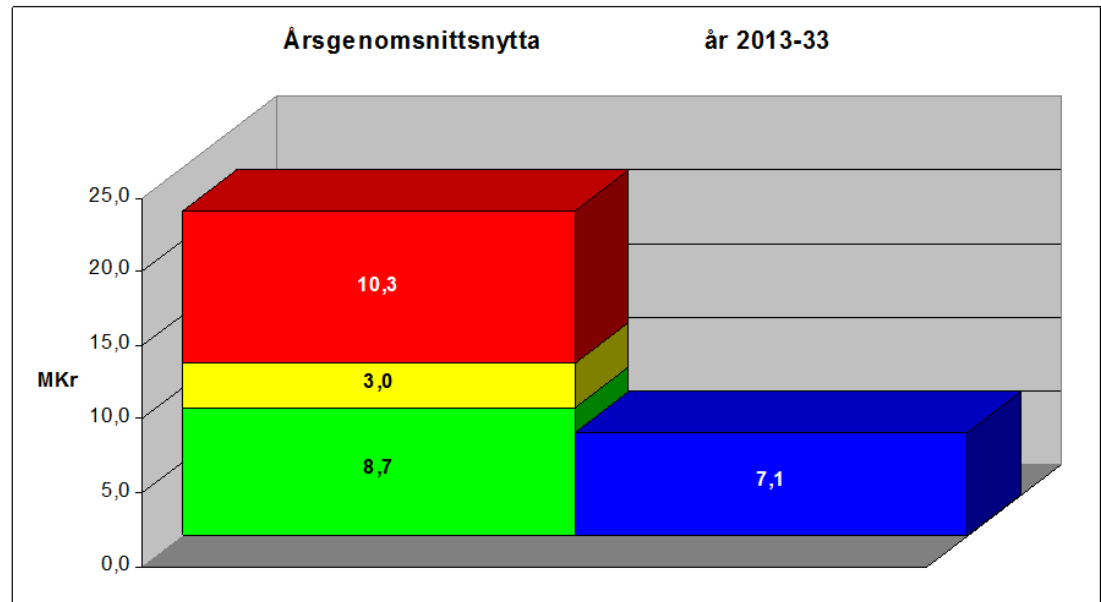
+

Samsyn

Underlag som kunnat användas

-

Mycket tid på svåra nyttor

Flytt och ombyggnation eller renovering

Kostnad 3 alternativ

Flytt med viss ombyggnation det alternativ som valdes

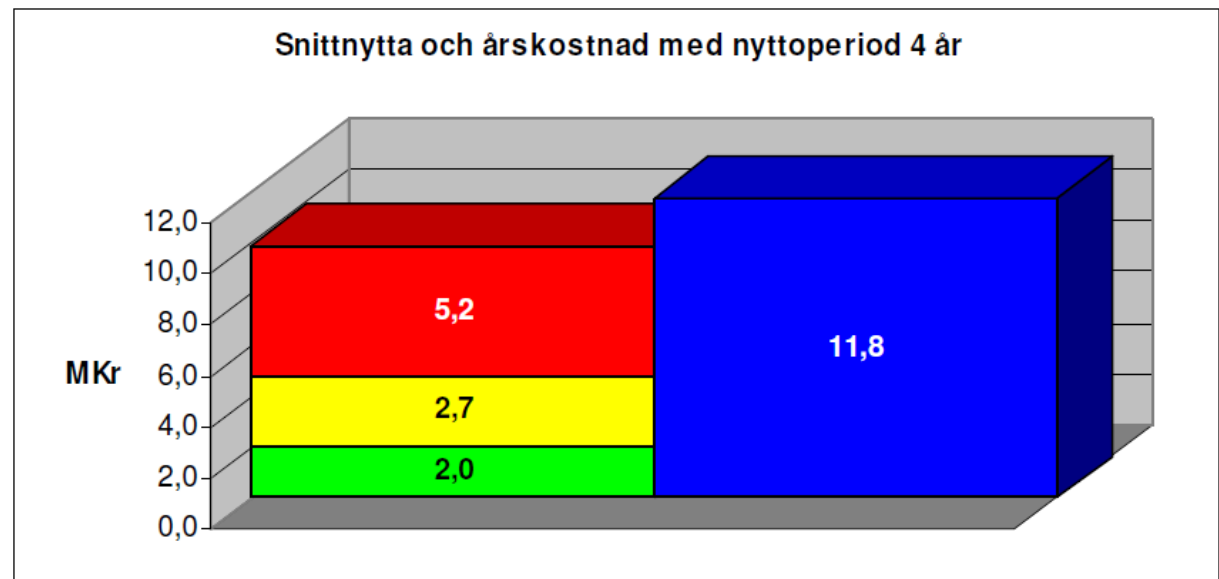
Jmf med Renovering/Nybyggnation

+

Mycket positivt

Samsyn

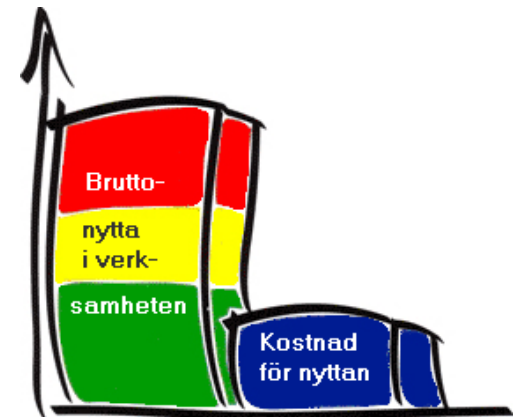
Sparade pengar

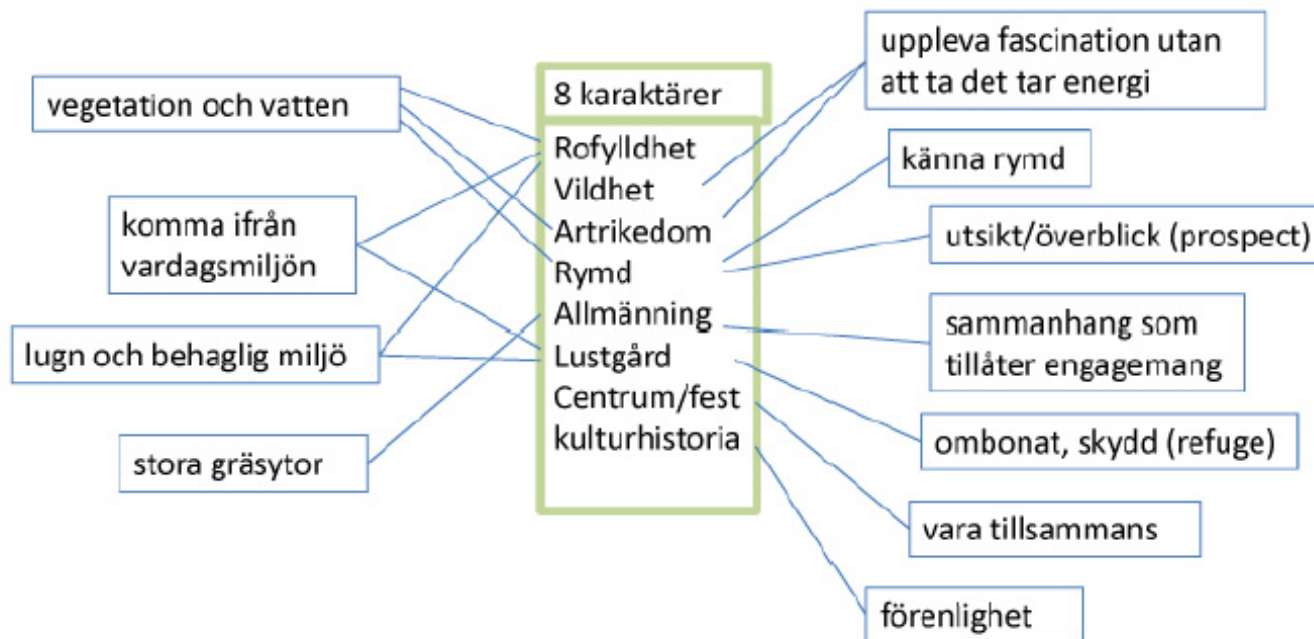
Förberedelser

Förberedelsedokument där följande beskrivs:

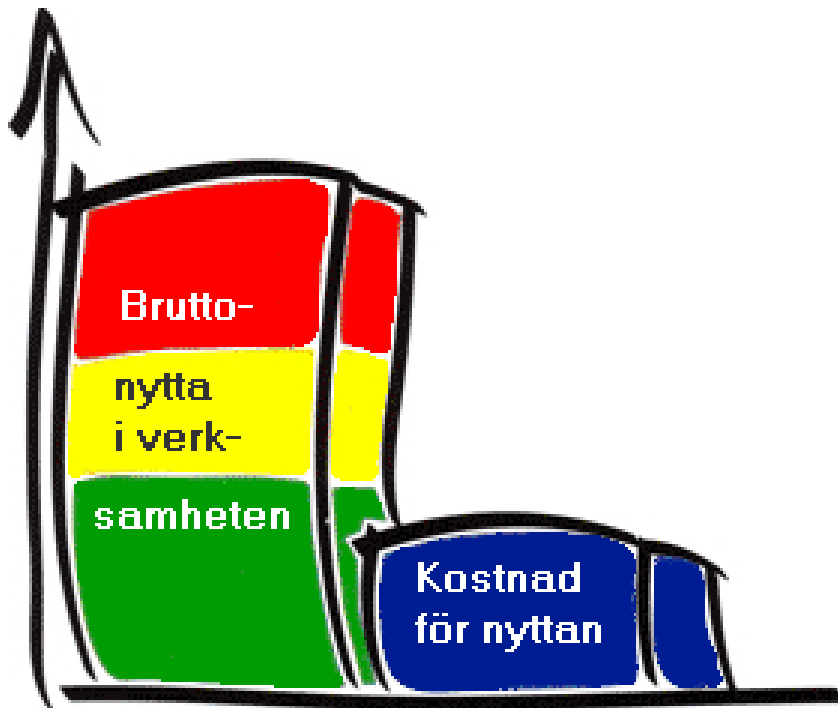
- ❑ Mål med förändringen
- ❑ Syftet med analysen
- ❑ Vilka processer berörs av förändringen?
- ❑ Analysgruppens sammansättning
- ❑ Nyttoperiod

Vilka nyttor finns i en avstressande utemiljö?

PENG – Prioritering Efter Nyttogrunder

Jenny Carlstedt

Jenny.carlstedt@sweco.se

08 - 695 14 99

Peng för värdering av utemiljö

Talare: Mats Dunkars

Peng - Inramning

Vad ska värderas?

Ett konkret förslag på hur ett område ska utvecklas där det är möjligt att jämföra dagens situation med den tänkta nya designen:

- Vilka miljökvaliteter har tillkommit?
- Vilka har försvunnit?
- Förändrat besökstryck?

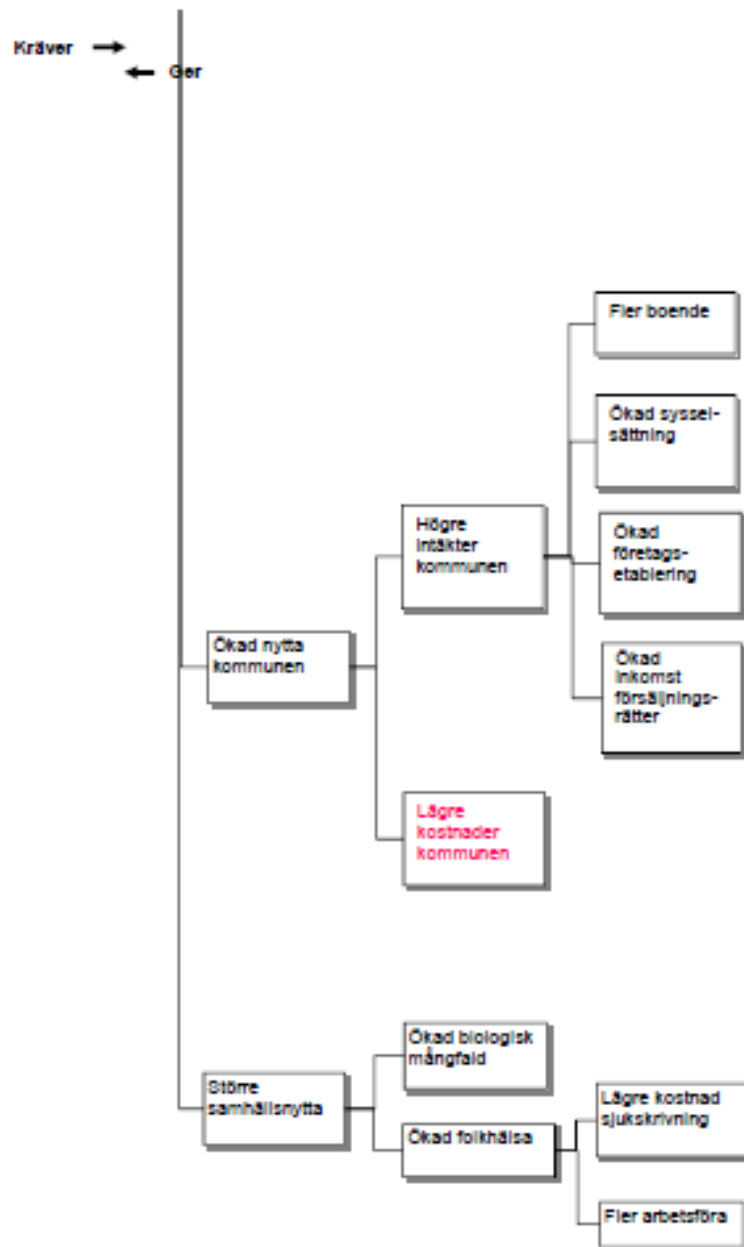
Vem värderar?

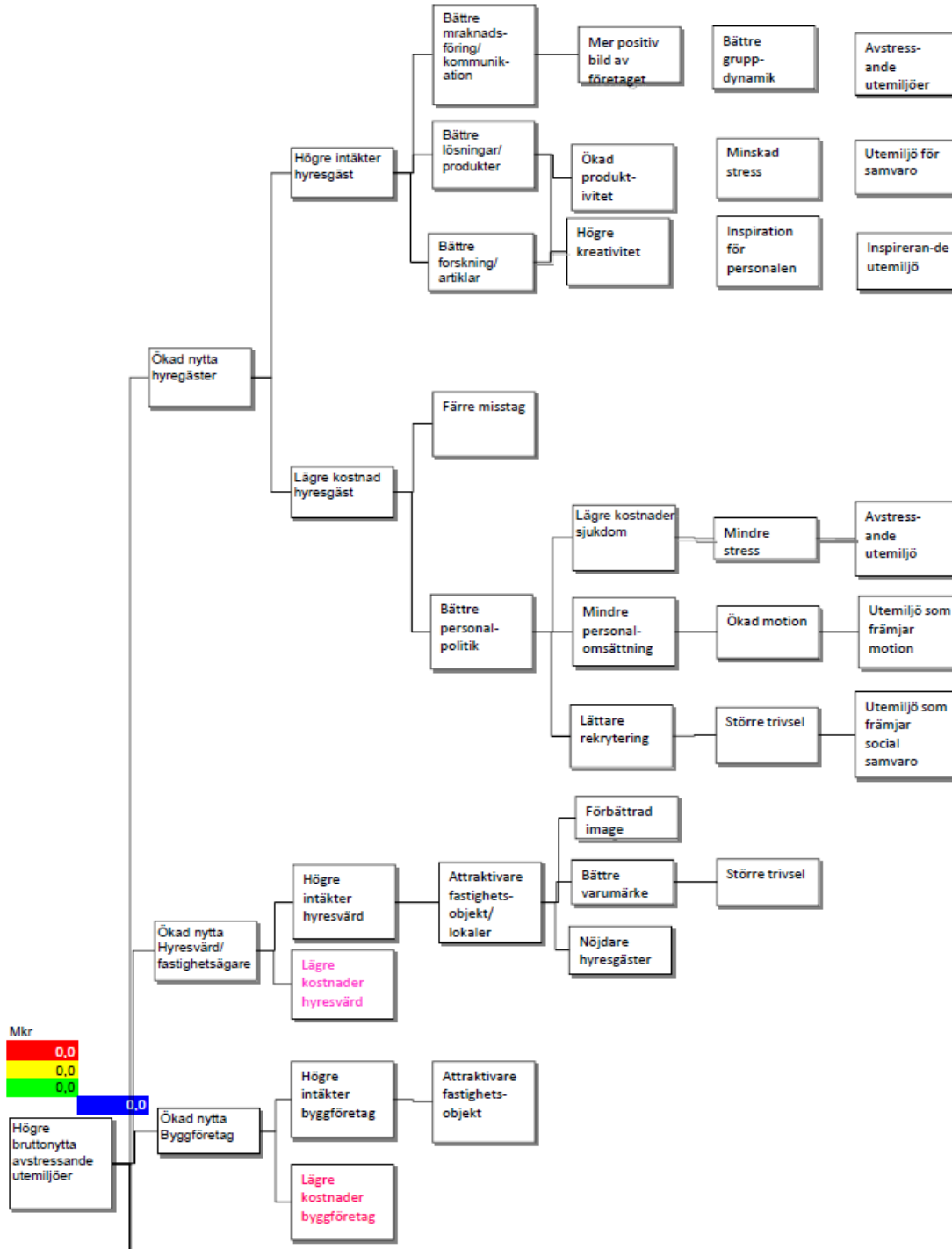
Experter som representerar:

- Hyresgäst – Personalavdelning/Ledning/Marknadsavdelning (fler??)
- Byggföretag – Projektledare / Utvecklare
- Fastighetsägare – Områdesansvarig / Utvecklare
- Kommun – Plan / Exploatering / Parkförvaltning

Värdering – Mindres sjukskrivning pga av stress, fysisk inaktivitet mm.

Vad är kostnad för företag idag? Vad bör göras för att minska denna?

Om vi gör följande investeringar:

- Anlägger områden som får kvaliteter 1,2, osv
- Förbättrar innemiljön med växter, tar bättre vara på fönster...

Kan vi då göra ett antagande om att sjukskrivningar **ska minska med X%**.

Underlag – här bör vi ta fram ett underlag som visar på värdet av utemiljö för att underlätta värdering:

- Lottrup (2012) Visar på minskad stress med god utemiljö på arbetsplats.
- KI-studien
- "Malmöbors upplevelse av fem utmiljökaraktärer" - för vilka kvaliteter som är viktiga för minskad stress
- Andra studier som direkt kopplar utemiljö och minskad kvantitet sjukskrivningar

Värdering – Högre kreativitet

Värdet av kreativitet är unikt för varje företag. *Exempel Sweco – Högre kreativitet leder dels till nöjdare kunder och dels till att vi erbjuder tjänster som vi kan ta högre betalt för.*

Om vi gör följande investeringar...

Kan vi då öka kreativiteten med... *Sweco exemplet högre timpris med X% för X% av uppdragen? Fler vunna anbud.*

Underlag – här bör vi ta fram ett underlag som visar på värdet av utemiljö för att underlätta värdering

- Lottrup (2015) visar på ökad arbetstillfredsställelse med bättre utsikt från arbetsplats.
- Lottrup (2012) Visar på minskad stress med god utemiljö på arbetsplats.
- Ökad informell samvaro och nätverkande

Värdering - Lättare behålla/rekrytera personal

Kostnad för personalomsättning är relativt lätt att mäta.

Om vi gör följande investeringar...

Kan vi då sätta en siffra på hur vi tror att behovet av rekrytering kommer att minska?

Underlag som visar på:

- Minskad stress enligt Lotterup mfl.
- Ökad arbetstillfredsställelse
- Ökad informell samvaro och nätverkande
- ...

Värdering - Attraktivare objekt vid försäljning

Attraktivare objekt – högre pris

Viktigt att kunna lyfta fram hur utemiljön (och även innemiljön) har designats för att främja kreativitet och hälsa och kunna motivera detta utifrån vetenskapliga studier.

Kan vi sätta en siffra på värdet av utemiljön utifrån tänkt pris??

Underlag:

- Attraktiv design
- Genomtänkt hälsa

Värdering

- Ökad hälsa/Minskad korttidsfrånvaro – Minskad stress men även ökad motion. Hur mycket kan korttidsfrånvaro minska?
- Ökad produktivitet
- Färre misstag i t.ex. vården – hur många misstag beror av stress??
- Bättre varumärke – För ett stort företag kanske en varumärkesexpert bör vara med och värdera?

Byggföretag

- Konkurrensfördel vid markanvisning
- Möjlighet att sälja mer avancerat objekt

Värdering

Fastighetsägare

- Nöjdare hyresgäst – Hyresgäster som inte flyttar, högre hyra, omsorg om lokaler,
- Mindre vakanser

Kommun

- Ökad företagsetablering
- Ökad sysselsättning
- Ökad inkomst från försäljning av byggrätter
- Positiv befolkningsutveckling

Värdering

Samhället

- Ökad biologisk mångfald
- Minskade vårdkostnader

Peng – Inramning

- Värdet av ökad medvetenhet om utemiljöns betydelse för hälsa
- Analys av brukarnas rörelsemönster och hur de nyttja de kvaliteter som finns.
- Förändringar i verksamheten som leder till bättre bruk av kvaliteter i utemiljön
- Konkurrensen med andra nyttor

Peng – Material som vi behöver ta fram

- Guide för expertgrupp om hur kvaliteter i utemiljö kan värderas
- Guide för design av uteområden kring vilka kvaliteter som behöver lyftas fram för att främja olika behov i arbetslivet.

